

Dosarul nr. 2ra-1665/22
2-21122058-01-2ra-25112022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. N. Mămăligă)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, D. Băbălău, I. Dutca)

ÎNCHEIERE

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Igor Țaran, reprezentat de
avocatul Tatiana Crivenco,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Țaran
împotriva lui Igor Țaran cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 13 august 2021, Dumitru Țaran, reprezentat de avocatul Valeriu Bargan, a
depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Igor Țaran, solicitând încasarea
sumei de 3000 de lei, cu titlu de prejudiciu material, a cheltuielilor de judecată
suportate în prezenta cauză civilă.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, la data de 10 iunie 2019, între
Igor Țaran și Dumitru Țaran a fost încheiată o tranzacție în temeiul art.32 al Legii
cu privire la mediere nr.137 din 03 iulie 2015, obiectul căreia a constituit partajul
afacerilor existente între părți. Conform pct. 3.1. al tranzacției de mediere, Igor
Țaran a recunoscut datoria, după cum urmează: suma de 1398899 de lei, pentru
marfa netransmisă din afacerile comune ale părților; suma de 398027 de lei pentru
marfa netransmisă din afacerile comune ale părților; suma de 363531 de lei pentru
cota-parte netransmisă din afacerile comune ale părților, în total suma de 2160457
de lei.

În data de 16 februarie 2021, Igor Țaran a depus cerere de chemare în judecată
cu privire la anularea clauzelor abuzive ale tranzacției.

Reclamantul a afirmat că, în scopul apărării drepturilor și intereselor sale în
cadrul procesului civil intentat, a contractat avocatul Valeriu Bargan, căruia i-a
achitat pentru serviciile de asistență juridică suma de 3000 de lei, în baza bonului de
plată seria QL nr.056047 din 25 martie 2021. Suma dată a fost achitată pentru a lua
cunoștință de materialele cauzei, formularea cererii cu privire la ridicarea excepției
de tardivitate și reprezentarea intereselor în ședința de judecată din 22 iunie 2021.

Prin încheierea din 22 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, drept
urmare a admiterii cererii reprezentantului său, avocatului Valeriu Bargan, a fost
scoasă de pe rol, în temeiul art.267 lit. g) Cod de procedură civilă, cererea de

chemare în judecată înaintată de Igor Țaran împotriva lui Dumitru Țaran cu privire la anularea clauzelor abuzive ale tranzacției. Încheierea dată a rămas definitivă și irevocabilă prin neatacare.

Reclamantul a susținut că, prin prisma art.94 Cod de procedură civilă, pârâtul este obligat să-i compenseze cheltuielile de judecată suportate în legătură cu acțiunea înaintată în instanța de judecată în mărime de 3000 de lei, precum și cheltuielile de judecată suportate în prezenta cauză.

În scopul respectării procedurii prealabile, în adresa pârâtului a fost expediată o somație prin care s-a solicitat achitarea sumei de 3000 de lei, însă care a rămas fără răspuns și executare.

Prin hotărârea din 25 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de Dumitru Țaran și s-a încasat de la Igor Țaran în beneficiul lui Dumitru Țaran suma de 3000 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată, suportate în procesul civil, la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Țaran împotriva lui Dumitru Țaran cu privire la anularea clauzelor abuzive ale tranzacției; s-a încasat de la Igor Țaran în beneficiul lui Dumitru Țaran cheltuielile de judecată suportate în prezenta cauză, în sumă de 150 lei pentru achitarea taxei de stat la înaintarea acțiunii și suma de 2500 de lei pentru asistență juridică, în total 2650 de lei.

Prin decizia din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Igor Țaran și s-a casat parțial hotărârea din 25 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și anume în partea încasării cheltuielilor de judecată, cu titlu de plată a taxei de stat în sumă de 150 de lei și s-a adoptat în această parte o nouă hotărâre prin care s-a respins cererea lui Dumitru Țaran cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată pentru achitarea taxei de stat în sumă de 150 de lei; în rest, hotărârea a fost menținută; s-a încasat de la Igor Țaran în beneficiul lui Dumitru Țaran cheltuielile de asistență juridică suportate în instanța de apel în sumă de 500 de lei.

În consolidarea soluției, instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii instanței ierarhic inferioare în raport cu criticile formulate în cererea de apel și materialul probator, a conchis că, soluția instanței de fond în partea ce ține de încasarea cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat în sumă de 150 lei este una eronată, din motivele ce succed.

În context au fost citate prevederile art.82, art. 94 alin.(1), (2), (3), (4), art.96 alin.(1), (1¹) Cod de procedură civilă.

Pornind de la practica și jurisprudența CtEDO, instanța de apel a menționat că, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. În susținerea acestei opinii, instanța de apel notează că, criteriile de apreciere care trebuie avute în vedere la stabilirea onorariului avocațial sânt: tipul activității, amplitudinea, complexitatea, realitatea, necesitatea, rezonabilitatea și echitatea.

La caz, prin prisma art. 96 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța de apel a învederat că, este necesară prezența echilibrului între prestația avocațială și onorariul solicitat.

Astfel, la stabilirea onorariului pentru serviciile avocațiale acordate, judecătorul are obligația de a face o apreciere corectă, ținând cont de complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul

avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de avocat, aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistență, faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare, restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client etc.

Într-o altă ordine de idei, munca avocatului trebuie să fie rezonabilă și neexagerată.

Instanța de apel a remarcat că, Recomandarea privind quantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia Consiliului Uniunii Avocaților din RM nr. 2 din 30 martie 2012 stabilește diapazonul rezonabil și recomandabil pentru mărimea tarifelor orare ale avocaților.

Conform aceluiași act, în cazul în care se optează pentru tarife fixe, avocații vor coordona cu clienții mărimea acestora pentru fiecare acțiune în parte.

Cu referire la cazul dedus judecării, instanța de apel a constatat că, potrivit listei acțiunilor efectuate de avocat în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Igor Țaran împotriva lui Dumitru Țaran cu privire la anularea clauzelor abuzive ale tranzacției, conform contractului de asistență juridică nr.01/23 din 23 martie 2021, părțile semnatare au convenit asupra următoarelor prețuri și tarife: luarea de cunoștință cu materialele cauzei - 500 de lei; formularea cererii privind excepția de tardivitate - 1500 de lei și reprezentarea clientului în ședința de judecată stabilită pentru 22 iunie 2021 sau pentru o altă dată în cazul amânării acesteia - 1000 de lei (f.d.22).

Ținând cont de cele expuse supra, precum și de actele ce au fost anexate în vederea probării suportării cheltuielilor de asistență juridică de către Dumitru Țaran, instanța de apel a apreciat ca fiind justă și întemeiată concluzia primei instanțe în partea prin care s-a dispus compensarea cheltuielilor de asistență juridică pentru cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Țaran împotriva lui Dumitru Țaran privind anularea clauzelor abuzive ale tranzacției, în sumă de 3000 de lei, precum și pentru examinarea prezentei cauze, în sumă de 2500 de lei, aceste cheltuieli fiind real suportate și probate prin probe concludente și veridice.

Cât privește cererea reclamantului Dumitru Țaran privind compensarea cheltuielilor de judecată suportate cu titlu de taxă de stat în sumă de 150 de lei, la depunerea prezentei cereri, instanța de apel a relevat că, în acord cu art.83 alin.(1) Cod de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Iar în conformitate cu art. 85 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, de plata taxei de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc reclamantii în acțiunile: privind încasarea cheltuielilor de judecată suportate în procese civile anterioare, indiferent de calitatea procesuală în respectivele procese.

Reieșind din cele menționate supra, instanța de apel a considerat că, prima instanță neîntemeiat a dispus încasarea din contul lui Igor Țaran în beneficiul lui Dumitru Țaran a sumei de 150 de lei, cu titlu de taxă de stat, or, în virtutea reglementărilor legale precitate, reclamantul a fost scutit de la plata taxei de stat prin

lege, iar achitarea acesteia de către ultimul nu obligă partea adversă să îi compenseze aceste cheltuieli.

În rest, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiate argumentele apelantului Igor Țaran, or, motivele invocate de apelant reducându-se la critici formale, fiind lipsite de suport juridic.

Totodată, având în vedere că, soluția instanței de fond este eronată doar în partea încasării sumei de 150 de lei cu titlu de cheltuieli de plată a taxei de stat, în rest hotărârea primei instanțe fiind legală și întemeiată, instanța de apel a considerat necesar de a admite parțial cererea reprezentantului intimatului Dumitru Țaran, avocatului Valeriu Bargan, privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică suportate de către intimat la examinarea cauzei în ordine de apel, ținând cont de complexitatea cauzei și volumul de muncă depus de avocat, suma de 1000 de lei pretinsă fiind una nerezonabilă, încasând în acest sens din contul lui Igor Țaran în beneficiul lui Dumitru Țaran suma de 500 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În ordinea de idei descrisă supra, instanța de apel a conchis de a admite cererea de apel înaintată de Igor Țaran, a casa parțial hotărârea instanței de fond în partea încasării cheltuielilor de judecată, cu titlu de plată a taxei de stat în sumă de 150 de lei și a emis în această parte o nouă hotărâre prin care a respins cererea lui Dumitru Țaran cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată pentru achitarea taxei de stat în sumă de 150 lei.

La 07 noiembrie 2022, Igor Țaran, reprezentat de avocatul Tatiana Crivenco, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei, pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului s-a invocat dezacordul cu hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel în partea respingerii apelului, motivând că, au fost apreciate eronat normele materiale în coroborare cu circumstanțele faptice ale pricinii.

Recurentul a indicat că, în cauza cu privire la anularea clauzelor abuzive ale tranzacției și compensarea cheltuielilor de judecată, de către instanța de judecată a fost emisă o încheiere de scoatere de pe rol, deoarece s-a admis solicitarea reprezentantului pârâtului în acest sens. Ținând cont de faptul că, în cauza inițială a fost emisă o încheiere de scoatere de pe rol, nu poate fi identificată partea care a pierdut procesul. În consecință nici nu poate fi solicitată încasarea cheltuielilor de asistență. Or, art. 96 alin.(1) Cod de procedură civilă prevede că, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Astfel, norma legală este una clară și nu poate și interpretată altfel. La caz, Dumitru Țaran nu a avut câștig de cauză, respectiv nu are nici temei de drept de a solicita compensarea cheltuielilor de asistență juridică. Aceste argumente au fost aduse și în instanța de apel, însă nu au fost luate în considerare, nici nu a fost analizat acest argument, ceea ce demonstrează superficialitatea examinării cauzei și aplicarea eronată a prevederilor Codului de Procedură Civilă.

Cu referire la prevederile art. 98 alin. (4) Cod de procedură civilă, a indicat că este prevăzut expres că, în cazul scoaterii de pe rol a cererii în baza lit. a), d)-h), k)

și k^l), instanța dispune în mod obligatoriu încasarea cheltuielilor suportate de instanța de judecată de la reclamant și nu de încasarea cheltuielilor de judecată pentru pârât. Încasarea cheltuielilor de judecată în lipsa temeiului legal, reprezintă o eroare gravă din partea instanțelor de judecată.

Recurentul a susținut că, lipsa motivării echivalează cu încălcarea art. 6 din CEDO, respectiv garantarea dreptului la un proces echitabil, echivalând cu nerezolvarea fondului cauzei. Deși, obligativitatea instanței de a-și motiva hotărârea nu rezultă din textul Convenției Europene, instanța europeană justifică această necesitate prin dreptul părților de a le fi examinate efectiv argumentele și mijloacele de probă administrate, enunțarea problemelor de drept și de fapt, pe care judecătorul s-a întemeiat, trebuind să-i permită justițiabilului să aprecieze șansele de succes ale unui apel, așa cum se arată în hotărârile CtEDO, Van de Hurk contra Olandei, Hadjianastassiou contra Greciei din 16 decembrie 1992, Albina contra României nr. 4/2005 și Dumitru contra României din 2004, în care se relevă că, lipsa motivării unei hotărâri îl privează pe petiționar de echitate, ceea ce atrage încălcarea art. 6§1.

Copia recursului declarat, prin scrisoarea datată cu 28 noiembrie 2022 (f.d.116) a fost expediată în adresa intimatului și a fost recepționată la 02 decembrie 2022, conform avizului de recepție (f.d.118).

La 06 decembrie 2022, Dumitru Țaran, reprezentat de avocatul Valeriu Bargan, a depus referință la cererea de recurs, exprimând poziția în favoarea declarării recursului inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 06 octombrie 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la 07 noiembrie 2022, ceea ce denotă că, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Igor Țaran, reprezentat de avocatul Tatiana Crivenco, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Igor Țaran, reprezentat de avocatul Tatiana Crivenco, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Igor Țaran, reprezentat de avocatul Tatiana Crivenco.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Igor Țaran, reprezentat de avocatul Tatiana Crivenco, împotriva deciziei din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat